

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, XI Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący **SSR Wojciech Wojnar**

Protokolant Agnieszka Peregudów

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie sprawy z wniosku D. S. (poprzednio L.)

przy udziale R. L.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczynie D. S. i uczestnika postępowania R. L. wchodzi:

a) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego we W. przy ul. (...), znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W., o wartości 317.730,59 zł (trzysta siedemnaście tysięcy siedemset trzydzieści złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy),

b) odrębna własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...), wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...), o wartości 100.321,77 zł (sto tysięcy trzysta dwadzieścia jeden złotych siedemdziesiąt siedem groszy),

II. ustalić, że udziały małżonków w ich majątku wspólnym są równe;

III. dokonać podziału majątku wspólnego D. S. i R. L. w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność:

a) wnioskodawczynie D. L. odrębną własność lokalu mieszkalnego opisanego w punkcie I ppkt b postanowienia;

b) uczestnikowi R. L. spółdzielcze prawa do lokalu mieszkalnego opisane w punkcie I ppkt a postanowienia;

IV. zasądzić od uczestnika postępowania R. L. na rzecz wnioskodawczynie D. S. kwotę 108.704,41 zł (sto osiem tysięcy siedemset cztery złote czterdzieści jeden groszy) zł dla każdego z nich tytułem spłaty udziału, płatne w terminie 5 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności;

V. zasądzić od uczestnika postępowania R. L. na rzecz wnioskodawczynie D. S. kwotę 139.685,82 zł (sto trzydzieści dziewięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem rozliczenia nakładów poniesionych przez wnioskodawczynię na majątek wspólny;

VI. oddalić wniosek wnioskodawczynie o rozliczenie nakładów w pozostałym zakresie;

VII. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu) kwotę 1.579,95 zł (tysiąc pięćset siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

VIII. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 410,03 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, ustalając, że w pozostałym zakresie strony ponoszą koszty związane z ich udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Na podstawie przeprowadzonych dowodów Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 sierpnia 1990 r. D. S. i R. L. zawarli związek małżeński.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu ustanowił ich rozdzielną majątkową, wynikającą z małżeństwa, ustalając, że rozdzielną ta ustaje z dniem 1 czerwca 2008 r.

(dowód: - dokumenty zawarte w aktach SR Wrocław-Fabryczna, sygn. akt RIIC 803/10, a w tym

odpis skrócony aktu małżeństwa,

wyrok z dnia 16 grudnia 2010 r.)

W trakcie trwania wspólności majątkowej D. S. i R. L. nabyli – ze środków uzyskanych z kredytu hipotecznego - odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) o aktualnej wartości 467 000 zł oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...), znajdujące się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o aktualnej wartości 326 000 zł.

(dowód: - odpis zwykły księgi wieczystej, k. 7-9;

- przydział lokalu mieszkalnego, k. 10;

- operat szacunkowy, k. 293-335)

Lokal mieszkalny położony przy ul. (...) jest obciążony hipoteką, zabezpieczającą kredyt udzielony D. S. i R. L. przez (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W..

Na dzień 22 stycznia 2016 r. suma pozostałych rat kapitałowych do spłaty (wysokość kredytu do spłaty w przypadku jego jednorazowej spłaty w tym dniu) wynosiła 366 678,23 zł.

(dowód: - aneks do umowy kredytu, k. 11-17;

- informacja (...) z dnia 7 sierpnia 2015 r., k. 346;

- zaświadczenie (...) z dnia 22 stycznia 2016 r., k. 398-400;

- harmonogram spłaty kredytu, k. 401-409;

- przesłuchanie wnioskodawczyni, protokół rozprawy z dnia 30 września 2014 r.)

D. S. i R. L., jako posiadacze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, obciążeni są kredytem mieszkaniowym w wysokości 55 129,38 zł na dzień 20 sierpnia 2015 r., przy czym w razie jego jednorazowej spłaty w wysokości 8 269,41 zł, pozostała część podlega umorzeniu.

(dowód: - pismo SM (...) z 30. września 2013 r., k. 18;

- pismo SM (...) z dnia 20 sierpnia 2015 r., k. 344)

Po rozkładzie pożycia D. S. i R. L. postanowili w 2008 r. zamieszkać oddzielnie. D. S. zamieszkała w lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) we W., a R. L. przy ul. (...) we W..

Jednocześnie uzgodnili, że każdy z nich będzie ponosić koszty utrzymania (w postaci opłat i kosztów mediów) tylko tego lokalu, w którym zamieszkuje. Natomiast będą partycypować w zobowiązaniu kredytowym ich obciążających.

W mieszkaniach przy ul. (...) we W. znajdowało się wyposażenie (meble itp.), ale od dnia rozstania żadne z małżonków nie rościło pretensji do ruchomości pozostawionych w mieszkaniu zamieszkałym przez drugiego.

(dowód: - dokumenty zawarte w aktach SR Wrocław-Fabryczna, , sygn. akt RIIIC 803/10, a w tym

pozew;

protokół rozprawy z dnia 15 grudnia 2010 r.;

- przesłuchanie wnioskodawczyni, protokół rozprawy z dnia 30 września 2014 r.)

Od ustanowienia rozdzielności majątkowej D. S. spłaca samodzielnie raty kredytu w (...) S.A. Do stycznia 2016 r. spłaciła ona raty w łącznej wysokości 222.227,87 zł. Do 2011 r. D. S. opłacała – związane z kredytem – ubezpieczenie w wysokości 10.254,64 zł.

D. S. opłaca również czynsz i media w lokalu przy ul. (...).

Ponieważ R. L. nie ponosił opłat związanych z lokalem przy ul. (...) we W., powstałe z tego tytułu zadłużenie w kwocie 23.444,56 zł spłaciła D. S..

(dowód: - historia rachunku, k. 35-255, 365-392, 410-448;

- zajęcia wynagrodzenia, k. 19-25, 27;

- oświadczenia wnioskodawczyni, k. 28-34;

- pismo (...) z, k. 26;

- przesłuchanie wnioskodawczyni, protokół rozprawy z dnia 30 września 2014 r.)

Powyższe ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 31 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Z chwilą ustania małżeństwa dotychczasowa wspólność łączna przekształca się we wspólność ułamkową. Co do zasady, do podziału majątku objętego uprzednio wspólnością ustawową w zakresie nie uregulowanym w przepisach kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, art. 46 k.r.o. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów art. 1035-1046 k.c., dotyczących działu spadku. Z kolei art. 1035 k.c. zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania

przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów art. 1036-1046 k.c., czyli do przepisów art. 195-221 k.c.

Zgodnie z art. 1037 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. podział majątku wspólnego może nastąpić bądź na mocy umowy między małżonkami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek z nich. Sądowy podział majątku powinien obejmować cały majątek. Jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do jego części (art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o.). W postępowaniu

o podział majątku wspólnego Sąd ustala jego skład i wartość (art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.). Zasadą jest natomiast, że podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe,

które były składnikami tego majątku w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego. Nie uwzględnia się zatem przedmiotów, które były objęte wspólnością, ale które zostały zbyte, przy czym wskazuje się, że istotne znaczenie ma sposób zbycia lub zużycia tych przedmiotów. Przedmioty majątkowe zbyte lub zużyte w sposób prawidłowy nie są uwzględniane przy dokonywaniu podziału, natomiast przedmioty majątkowe, które zostały zbyte lub zużyte bezpodstawnie albo roztrwonione, a także przedmioty, które nie weszły do wspólności z winy jednego

z małżonków są uwzględniane przy dokonywaniu podziału w ten sposób, że ich wartość zaliczana zostaje na poczet udziału tego z małżonków, którego zawinione zachowanie spowodowało uszczuplenie majątku wspólnego (por. Skowrońska – Bocian E., Rozliczenia majątkowe małżonków, s. 218).

W pierwszej kolejności sąd ustala jakie przedmioty majątkowe podlegają podziałowi. Jako zasadę przyjmuje się, że w toku postępowania o podział majątku wspólnego rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej. Przedmiot podziału stanowią składniki majątku wspólnego należące do niego w chwili ustania wspólności a istniejące

w chwili dokonywania podziału (postanowienie SN z dnia 27.08.1979 r., sygn. III CRN 137/79, OSNC 1980/2/33, uzasadnienie uchwały SN z dnia 19.05.1989 r., sygn. III CZP 52/89, OSNC 1990/4-5/60

i postanowienia SN z dnia 07.04.1994 r., sygn. III CZP 41/94), przy czym przedmiotem podziału są wyłącznie aktywa. Następnie Sąd ustala wartość rynkową praw w chwili podziału.

Od dnia 4 sierpnia 1990 r. do dnia 1 czerwca 2008 r. między małżonkami D. S. i R. L. obowiązywała wspólność majątkowa. Tym samym Sąd ustalał składniki majątku podlegające podziałowi na dzień 1 czerwca 2008 r.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o. majątkiem wspólnym objęte są przedmioty majątkowe nabyte

w czasie trwania wspólności majątkowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Wejście do majątku wspólnego nie jest uzależnione od sposobu nabycia określonego przedmiotu majątkowego. Wspólnością objęte są przedmioty nabyte w sposób pierwotny i pochodny, w drodze czynności prawnej,

z mocy samego prawa, na podstawie decyzji administracyjnej, orzeczenia sądowego lub innego zdarzenia,

z którym ustawa wiąże nabycie prawa. Z powyższego wynika zatem, że o wejściu określonego przedmiotu majątkowego do majątku wspólnego decydują kryteria obiektywne.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że w skład majątku wspólnego małżonków wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...), znajdujące się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o aktualnej wartości 326 000 zł oraz odrębna własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego we W. przy ul. (...) o aktualnej wartości 467 000 zł. Zważywszy, że wspólność majątkowa małżeńska ustala wraz z dniem 1 czerwca 2008 r. wartość majątku wspólnego sąd ustalił biorąc pod uwagę stan nieruchomości z tej właśnie daty, jednakże według cen aktualnych. Ustalenie wartości nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego należało do sądu, gdyż strony ostatecznie nie były co do tej kwestii zgodne – uczestnik nie uczestniczył czynnie

w postępowaniu; poczynienie ustaleń co do tej okoliczności wymagało wiadomości specjalnych, w związku

z czym niezbędne okazało się przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (art. 278 § 1 k.p.c.). Sąd, czyniąc ustalenia faktyczne co do wartości majątku objętego podziałem, ostatecznie oparł się na opinii biegłego sądowego A. G.. Sąd ocenił opinię biegłego sądowego A. G. w zakresie zgodności

z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej.

Sąd uznał, iż sporządzona przez biegłego opinia pisemna jest wyczerpująca, zrozumiała, rzetelna, a przede wszystkim jasna i logiczna. Biegły wskazał podstawę wydania opinii, stan faktyczny na podstawie, którego wydał opinię, w sposób wyczerpujący opisał metodę wyceny nieruchomości. Biegły sformułował jasno i logicznie wnioski, które wyprowadził z części opisowej w sposób umożliwiający sprawdzenie logicznego toku rozumowania biegłego. Nadto, opinia ta nie była kwestionowana przez uczestników.

Ustalona przez biegłego wartość własnościowego spółdzielczego prawa do **lokalu mieszkalnego T. 10 we W.** w wysokości 326.000 zł została pomniejszona o kwotę 8.269,41 zł, stanowiącą wartość kredytu mieszkalnego, którą należy spłacić jednorazowo w celu umorzenia pozostałej kwoty zadłużenia; różnica między tymi wartościami wynosi **317.730,59 zł** i taka kwota została wskazana jako wartość przedmiotowego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego.

Nadto, ustalona przez biegłego wartość prawa własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) **we W.** w wysokości 467.000 zł została pomniejszona o kwotę 366 678,23 zł stanowiącą wartość kredytu hipotecznego obciążającego tą nieruchomość (jest to wartość, którą należy jednorazowo spłacić, w celu wykonania umowy kredytu – spłaty całości zadłużenia); różnica między tymi wartościami wynosi – 100.321,77 zł. Tym samym, przyjąć należało, że **nieruchomość lokalowa przy ul. (...) we W. ma wartość 100.321,77 zł.**

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury w sprawie o podział majątku wspólnego przyjmuje się, że przydzielając jednemu z uczestników nieruchomość obciążona hipoteką sąd ustala wartość tego składnika majątkowego przy uwzględnieniu obciążenia hipotecznego, co uzasadnione jest charakterem hipoteki jako prawa bezwzględnego. Treść hipoteki polega na tym, że uprawniony w celu zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności może dochodzić określonej sumy z nieruchomości obciążonej bez względu na to, do kogo nieruchomość należy, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wartości nieruchomości obciążonej. Wartość obciążeń odlicza się zarówno przy ustalaniu składników majątku wspólnego jak i przy zaliczaniu wartości przyznanej jednemu z małżonków nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym (postanowienie SN z dnia 5.10.2000 r., II CKN 611/99 i z dnia 29.09.2004 r., II CK 538/03, postanowienie SN z dnia 26.11.2009, III CZP 103/09 Lex 551881, postanowienie SN z dnia 21.01.2010 r., I CSK 205/09, Lex 560500, uchwała SN z dnia 26.06.2008 r., III CZP 58/08, OSNC 2009/7-8/99).

Skutkiem zastosowania takiej formuły rozliczeń jest to, że spłata długu hipotecznego uwzględnionego przy ustalaniu wartości nieruchomości przez zmniejszenie jej wartości, dokonana z osobistego majątku przez małżonka, któremu przypadła ona w wyniku podziału nie rodzi roszczenia wobec drugiego małżonka, mimo że dług zabezpieczony hipoteką obciążał oboje małżonków (postanowienie SN z dnia 2.04.2009 r., IV CSK 566/08, M. Prawn. 2009, nr 9, s. 466, postanowienie SN z dnia 26.11.2009 r., III CZP 103/09). Czym innym jest bowiem odpowiedzialność osobista byłych małżonków wobec wierzyciela, na którą podział majątku nie ma wpływu, czym innym natomiast zasady rozliczania między nimi wydatków z majątku osobistego jednego z małżonko z tytułu wspólnego długu. W przypadku spłaty wspólnego długu przez tego z małżonków, któremu w wyniku podziału majątku nie przypadła nieruchomość obciążona, zastosowanie znajdują przepisy chroniące interesy osób zainteresowanych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21.01.2010 r. I CSK 205/09, Lex 560500).

Nadto wskazać należy, iż spłata długu zabezpieczonego hipoteką obciąża przede wszystkim tego z małżonków, któremu przypadła na skutek podziału majątku nieruchomość obciążona, i który jest dłużnikiem rzeczowym, gdyż spłacając dług zapobiega skierowaniu przez wierzyciela roszczeń do tej rzeczy.

W skład majątku wspólnego na dzień 1 czerwca 2008 r. wchodziły również ruchomości znajdujące się w obu mieszkaniach stron. Z uwagi jednak na to, że strony po rozstaniu i zamieszkaniu w osobnych mieszkaniach nie rościły pretensji do znajdujących się w ich posiadaniu ruchomości, Sąd uznał, że przez czynności dorozumiane dokonały podziału majątku wspólnego w ich zakresie. Tym samym Sąd nie orzekał

w tym zakresie.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy ustanawia domniemanie, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe (art. 43 § 1 k.r.o.). Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. W niniejszej sprawie strony nie złożyły stosownego wniosku w tym zakresie, dlatego Sąd uznał, że udziały wnioskodawczynie i uczestnika w majątku wspólnym są równe, co znalazło wyraz w punkcie II postanowienia.

Odnosząc się do sposobu podziału majątku wspólnego w ocenie orzekającego sądu spośród trzech sposobów zniesienia współwłasności, przewidzianych przepisami art. 211 i 212 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. najwłaściwszym, uwzględniającym interesy obu stron postępowania był sposób wskazany w treści art. 212 § 2 k.c., a mianowicie przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty drugiego.

Zgodnie z dyspozycją cytowanego już przepisu art. 46 k.r.o., od chwili ustania wspólności ustawowej stosuje się odpowiednio do majątku, który był nią objęty, przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku, z mocy odwołania zaś zawartego w art. 680 k.p.c. przepisy o zniesieniu współwłasności. W tym miejscu wskazać należy, iż wyraźnie preferowanym przez ustawodawcę sposobem zniesienia współwłasności jest podział rzeczy wspólnej, chyba że byłoby to sprzeczne z przepisami ustawy, społeczno – gospodarczym przeznaczeniem rzeczy, bądź też pociągałoby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości (art. 211 k.c.) – w przypadku, gdy zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądowego, sąd powinien brać pod uwagę przede wszystkim ten właśnie sposób wyjścia ze współwłasności, chyba że rzecz nie daje się podzielić (art. 212 § 2 k.c.) albo, że współwłaściciele sami żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty lub sprzedaży, stosowanie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Rozstrzygając o sposobie podziału majątku dorobkowego Sąd miał na uwadze przede wszystkim wniosek wnioskodawczynie w tym zakresie, sposób korzystania z majątku przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania i ustalenia byłych małżonków w tym zakresie a nadto stopniem zainteresowania uczestników poszczególnymi składnikami i ich faktycznymi potrzebami oraz wykonalnością orzeczenia w części dotyczącej zasądzenia dopłat.

Dokonując rozstrzygnięcia w kwestii przyznania wymienionych składników majątku wspólnego, Sąd kierował się także możliwościami finansowymi stron oraz ich aktualną sytuacją życiową.

Wobec powyższego Sąd przyznał wnioskodawczynie prawo własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W., a uczestnikowi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) we W.. Strony, rozstając się, zgodnie ustaliły, że wnioskodawczynie zamieszka w lokalu przy ul. (...), a uczestnik przy ul. (...).

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie III podpunkcie a) i b) sentencji postanowienia.

Nie było podstaw do zamieszczania w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie orzeczenia dotyczącego obowiązku wydania sobie wzajemnie przez wnioskodawczynię i uczestnika przedmiotów im przyznanych, albowiem w skład majątku podlegającego podziałowi nie wchodziły żadne ruchomości.

Wnioskodawczynie został zatem przyznany składnik majątku o wartości 100.321,77 zł, stanowiącej wartość prawa własności lokalu przy ul. (...) we W., z uwzględnieniem zadłużenia hipotecznego. Natomiast uczestnik otrzymał składnik majątkowy o wartości 317.730,59 zł.

Na mocy podwójnego odesłania (art. 46 k.r.o. i art. 1035 k.c.) do podziału majątku objętego wspólnością ustawową stosuje się przepisy o zniesieniu współwłasności w częściach ułamkowych. Zgodnie

z art. 212 § 1 k.c. jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. W myśl przepisu art. 212 § 3 k.c. jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia.

Sąd ustalił, że łączna wartość składników majątkowych, wchodzących w skład majątku wspólnego wynosi 418.052,36 zł. Wobec uznania przez sąd równych udziałów w majątku wspólnym każdemu z małżonków winna przypaść w rzeczach lub w pieniądzu wartość 209.026,18 zł. Tymczasem, wnioskodawczyni otrzymała składnik majątkowy o wartości 100.321,77 zł, a uczestnik składnik o wartości 317.730,59 zł. Tym samym celem wyrównania udziałów, sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 108.704,41 zł tytułem dopłaty; przy czym mając na uwadze wysokość tej kwoty oraz sytuację finansową uczestników postępowania, w oparciu o przytoczony przepis art. 212 § 3 k.c. ustalił termin do spłaty udziału na rzecz byłego małżonka, wynoszący 5 miesięcy, o czym orzeczono w punkcie IV sentencji postanowienia.

W zakresie wydatków i nakładów, czynionych przez byłych małżonków na poczet ich majątku wspólnego, ustawodawca wprowadza dwoistą regulację prawną.

Po pierwsze wskazać należy na regulację art. 45 k.r.o., który w aktualnym brzmieniu stanowi, iż każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności (§ 1). Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (§ 2). Zastosowanie cytowanego przepisu wymaga zatem wykazania, że jeden z małżonków w trakcie trwania wspólności majątkowej poczynił nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny lub odwrotnie albo też dług jednego tylko z małżonków został spłacony z majątku wspólnego.

Z drugiej strony w postępowaniu o podział majątku wspólnego, poza rozliczeniem nakładów i wydatków poczynionych z majątku odrębnego na majątek wspólny i z majątku wspólnego na majątek odrębny w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej następuje także rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez każde z byłych małżonków w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego. Sąd w postępowaniu działowym dokonuje więc m.in. rozliczeń z tytułu długów obciążających majątek wspólny i spłaconych w okresie między ustaniem wspólności a dokonaniem podziału majątku dorobkowego (orzeczenie SN z dnia 9.09.1976 r., III CRN 83/76, OSPiKA 1977/9/157 i orzeczenie SN z dnia 19.12.1977 r. III CZP 85/77 OSNCP 1978/5/90). Jednocześnie wskazać trzeba, że do żądań z okresu po ustaniu wspólności nie ma już zastosowania art. 45 k.r. i o., który reguluje zwrot nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny małżonków, a zatem zwrot nakładów czynionych w trakcie trwania wspólności majątkowej. Do rozliczeń między małżonkami z tytułu wydatków i nakładów dokonanych przez jedno z nich w czasie od chwili ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego – zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 42 k.r. i o. – zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych, w tym przede wszystkim art. 207 zd. 2 k.c. Rozliczenie z tego tytułu następuje co prawda w postępowaniu o podział majątku wspólnego, jednakże procesową podstawę tego rozliczenia stanowią przepisy art. 686 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., a nie art. 567 § 1 k.p.c.

W tym miejscu wskazać należy, że – jak wynika z przesłuchania wnioskodawczyni, treści jej wniosku, z treści pozwu w sprawie o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej i z przesłuchania stron w tej sprawie - po rozkładzie pożycia wnioskodawczyni i uczestnik postępowania postanowili w 2008 r. zamieszkać oddzielnie. D. S. zamieszkała w lokalu mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) we W., a R. L. przy ul. (...) we W.. Jednocześnie uzgodnili, że każdy z nich będzie ponosić koszty utrzymania (w postaci opłat i kosztów mediów) tylko tego lokalu, w którym zamieszkuje. Natomiast będą partycypować w zobowiązaniach kredytowych ich obciążających.

Nadto, od ustanowienia rozdzielnosci majątkowej wnioskodawczyni spłaca raty kredytu w (...) S.A. Do stycznia 2016 r. spłacała ona raty w łącznej wysokości 222.227,87 zł. Do 2011 r. D. S. opłacała też – związane z kredytem – ubezpieczenie w wysokości 10.254,64 zł. Te wydatki stanowią nakład z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek wspólny, który powinien zostać rozliczony zgodnie

z podanymi zasadami, uzgodnieniami stron i ich udziałami w tym majątku. Oznacza to, że poniosła ona nakład na majątek wspólny w łącznej wysokości 232.482,51 zł. Połowę tych kosztów (tj. kwotę **116.241,26 zł**) powinien ponieść stosownie do wysokości swojego udziału w majątku wspólnym uczestnik.

Ponadto, wnioskodawczyni spłacała również zadłużenie związane z utrzymaniem lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W. w kwocie **23.444,56 zł**. Tymczasem, zgodnie z umową stron co do podziału majątku wspólnego do korzystania (quoad usum) każdy z małżonków miał ponosić koszty związane z opłatami eksploatacyjnymi lokalu, który zajmuje. Oznacza to, że całość kosztów utrzymania wskazanego lokalu powinien ponosić uczestnik, a skoro tego nie czynił i powstałe jego zadłużenie spłacała wnioskodawczyni, jest on obowiązany zwrócić jej poniesione przez nią koszty utrzymania tego lokalu, tj. kwotę 23.444,56 zł.

Tym samym, uczestnik tytułem zwrotu nakładów powinien zwrócić wnioskodawczyni kwotę 139.685,82 zł (116.241,26 zł + 23.444,56 zł), o czym orzeczono w punkcie V tenoru postanowienia.

Wnioskodawczyni opłaca również czynsz i media w lokalu przy ul. (...), z tego tytułu nie przysługuje jej jednak żadne roszczenie w stosunku do uczestnika. Jak wskazano wyżej, między byłymi małżonkami doszło do podziału quoad usum posiadanych lokali, a tym samym każdy z nich powinien ponosić koszty utrzymania tego lokalu, z którego wyłącznie korzysta. Z tej przyczyny Sąd oddalił wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz połowy uiszczonych przez nią opłat eksploatacyjnych związanych z lokalem, który sama tylko zajmuje (pkt VI postanowienia).

W punkcie VII i VIII postanowienia Sąd na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalił, że strony ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie; przy tym uznając za zasadne, aby koszty sądowe zostały poniesione w równej wysokości przez obie strony postępowania, Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni część poniesionych przez nią kosztów.

Wnioskodawczyni poniosła koszt opłaty sądowej od wniosku (1.000 zł) i zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego 1.400 zł. Wynagrodzenie biegłego wyniosło natomiast 2.954,95 zł, nadto kwota 25 zł została przyznana (...) S.A. za przedłożenie informacji bankowej. W sumie koszty sądowe wyniosły 3.979,95 zł. Każdy z uczestników powinien ponieść te koszty w równych częściach, tj. po 1.989,96 zł. Tymczasem wnioskodawczyni poniosła koszty sądowe w wysokości 2.400 zł, czyli o 410,03 zł za dużo. Natomiast uczestnik nie poniósł dotąd żadnych kosztów.

Wobec powyższego Sąd w punkcie VIII zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 410,03 zł, uznając, że w pozostałym zakresie strony ponoszą koszty związane z ich udziałem w sprawie.

W punkcie VII Sąd orzekł nadto na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi. Zgodnie z art. 113 których strona nie miała obowiązku uścić lub których nie miał obowiązku uścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym strawę w instancji obciąży przeciwnika jeżeli istnieją do tego podstawy przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Uiszczone w sprawie zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłych nie wystarczyły na wypłatę przysługującego biegłemu i (...) S.A. wynagrodzenia (do zapłaty pozostała kwota 1.579,95 zł). Kwota ta została wypłacona tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Wobec tego, że każdy z uczestników jest w równym stopniu zainteresowany wynikiem sprawy o podział majątku wspólnego, a wnioskodawczyni poniosła już koszty sądowe, Sąd wskazaną kwotę obciążył uczestnika postępowania, o czym orzeczono w punkcie VII sentencji postanowienia.

Z tych też powodów orzeczono jak w postanowieniu.